

Britannian suurlähetystön pommitus Roomassa, 1946: Rohkea poliittisen väkivallan teko

Lokakuun 31. päivänä 1946 Britannian suurlähetystö Porta Piassa Roomassa järjensi tuhoisan räjähdysten voimasta, mikä merkitsi merkittävää eskalaatiota Irgun Zvai Leumin, revisionistisen sionistisen puolisoitilaallisen ryhmän, harjoittamassa poliittisen väkivallan kampanjassa. Tämä terrori-isku, ensimmäinen laatuaan Irgunin toteuttamana brittien henkilöstöä vastaan Euroopan maaperällä, korosti ryhmän päättäväisyyttä haastaa Britannian politiikat, jotka rajoittivat juutalaisten maahanmuuttoa mandaattialue Palestiinaan. Pommitus loukkasi kahta henkilöä, aiheutti korjaamattomia vahinkoja suurlähetystön asuinrakennukseen ja lähetti shokkiaaltoja kansainväliseen yhteisöön, korostaen palestiinalaisten juutalaisten taistelun maailmanlaajuista ulottuvuutta.

Tausta: Irgun ja taistelu Palestiinasta

Menachem Beginin johtama Irgun oli militantti järjestö, joka oli sitoutunut perustamaan juutalaisen valtion Palestiinaan. Se muodostettiin 1930-luvulla, kun se erosi maltillisemmasta Haganahista ja kannatti aseellista vastarintaa Britannian hallintoa vastaan. Vuoden 1939 Britannian valkoinen kirja, joka rajoitti ankarasti juutalaisten maahanmuuttoa Palestiinaan, oli käännekohta Irgunille, erityisesti kun uutiset holokaustista korostivat kiireellistä tarvetta juutalaiselle kotimaalle. Vuodesta 1944 alkaen Beginin johdolla Irgun jatkoi väkivaltakampanjaansa ja kohdisti hyökkäyksensä brittiläisiin laitoksiin pakottaakseen politiikan muutoksen.

Britannian suurlähetystö Roomassa valittiin kohteeksi, koska Irgun uskoi sen olevan "juutalaisvastaisia juonitteluja" koordinoiva keskus, joka esti laittoman juutalaisten maahanmuuton (Aliyah Bet) Palestiinaan. Tuolloin tuhannet juutalaiset pakolaiset, joista monet olivat holokaustin selviytyjiä, asuivat pakolaisleireillä eri puolilla Eurooppaa, mukaan lukien Italiassa, missä Irgun löysi hedelmällisen maaperän värväykselle.

Hyökkäys: Suunnittelu ja toteutus

Pommitus suunniteltiin huolellisesti Irgunin operatiivien toimesta, jotka loivat verkoston Italiaan paikallisten antifasististen vastarintaryhmien ja Betar-nuorisoliikkeen jäsenten, revisionistisen sionistisen järjestön, tuella. Maaliskuussa 1946 Irgunin jäsenet, mukaan lukien pakolaiset kuten Dov Gurwitz ja Tiburzio Deitel, perustivat peiteorganisaation Rooman Via Sicilialle, lähelle liittoutuneiden tiedustelutoimistoja, koordinoimaan operaatioita. Lisäksi perustettiin kaksi kommandojen koulutuskoulua Tricaseen ja Ladispoliin valmistelevaan värvättyjä sabotaasitehtäviin.

Yöllä 31. lokakuuta 1946 Irgunin operatiivit jakautuivat kahteen ryhmään. Yksi ryhmä maalasi suuren hakaristin Britannian konsulaatin seinään, provosoivan teon, joka oli tarkoitettu rinnastamaan Britannian politiikat natsien sortoon. Toinen ryhmä asetti kaksi matkalaukkua, joissa oli 40 kiloa TNT:tä ajastimilla varustettuna, suurlähetystön pääsisäänkäynnin portaille Via XX Settembrelle. Kuljettaja huomasi epäilyttävät matkalaukut ja meni rakennukseen ilmoittamaan niistä, mutta räjähteet räjähtivät ennen kuin mitään toimia voitiin tehdä, aiheuttaen merkittäviä tuhoja. Suurlähetystön asuinosa tuhoutui korjauskelvottomaksi, mutta onneksi vain kaksi ihmistä loukkaantui. Suurlähettiläs Noel Charles, pääkohde, oli lomalla, mikä säästi hänet hyökkäykseltä.

Jälkimmäiset: Tutkimukset ja pidätykset

Hyökkäys liitettiin nopeasti mandaattialue Palestiinasta tulleeisiin ulkomaisiin militanteihin. Britannian hallituksen painostuksesta Italian poliisi, karabinieerit ja liittoutuneiden joukot aloittivat operaation, joka kohdistui Betarin jäseniin ja juutalaispakolaisiin, joita epäiltiin Irgun-yhteyksistä. Pian pommituksen jälkeen pidätettiin kolme epäiltyä, ja 4. marraskuuta vielä kaksi. Joulukuussa saatiin merkittävä läpimurto, kun Roomassa löydettiin Irgunin sabotaasikoulu, josta viranomaiset takavarikoivat pistooleja, ammuksia, käsikranaatteja ja koulutusmateriaaleja. Pidätettyjen joukossa olivat Dov Gurwitz, Tiburzio Deitel, Michael Braun, David Viten ja avainoperaattori Tavin.

Yksi merkittävä pidätetty, Israel (Ze'ev) Epstein, Menachem Beginin lapsuudenystävä, yritti paeta vangitsemisesta 27. joulukuuta 1946, mutta hänet ammuttiin yrityksen aikana. Britit pyysivät epäiltyjen luovuttamista Eritrean vankileireihin, mutta kaikkia ei siirretty. Joulukuuhun 1946 mennessä viisi kahdeksasta pidätetystä oli vapautettu, ja American League for a Free Palestine ilmaisi toiveen jäljelle jääneiden vankien vapauttamisesta.

Italian viranomaiset, aluksi hämmentyneinä, tutkivat myös vaihtoehtoisia teorioita. Jotkut italialaiset sanomalehdet spekuloiivat "sionistisista terroristeista", väitteen, jonka tohtori Umberto Nachon Jewish Agencyn Italiasta kiivaasti kiisti, väittäen, että juutalaisilla ei ollut motiivia tällaiselle teolle ja että briteillä oli monia globaaleja vihollisia. Vuoden 1948 arkistoasiakirjat paljastivat myöhemmin epäilyksiä Italian kommunistipuolueen osallisuudesta, vaikka tälle teorialle ei löytynyt ratkaisevia todisteita.

Vaikutukset ja perintö

Pommituksella oli kauaskantoisia seurauksia. Se vahvisti MI5:n David Petrien toukokuussa 1946 ilmaisemat pelot juutalaisen terrorismin leviämisestä Palestiinan ulkopuolelle. Hyökkäys nöyryytti brittejä ja sai Italian asettamaan tiukempia maahanmuuttorajoituksia ja pakolaisten rekisteröintimäärääjän 31. maaliskuuta 1947 mennessä. Irgunin toiminnot Italiassa häiriintyivät, mikä pakotti heidät siirtymään muihin Euroopan pääkaupunkeihin, joissa he jatkoivat hyökkäyksiä, kuten Wienin Sacher-hotellin pommitusta, joka oli Britannian sotilaspäämaja.

Pommitus rasitti myös Britannian ja Italian suhteita ja ruokki antisemitistisiä tunteita Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kun yleinen mielipide kamppaili hyökkäyksen

rohkeuden kanssa. Jewish Agencyn johtajat tuomitsivat pommituksen ja etääntyivät Irgunin taktiikoista, mutta tapaus korosti juutalaisten vastarintaliikkeiden jakautunutta luonnetta. Italialainen historioitsija Furio Biagini väitti myöhemmin, että Irgunin rohkeat toimet yhdessä Lehin ja Haganahin kanssa edistivät Britannian lopullista vetäytymistä Palestiinasta vuonna 1948, täydentäen Jewish Agencyn diplomaattisia ponnisteluja.

Hyökkäyksen fyysiset arvet jäivät jäljelle. Suurlähetystön rakennus, jonka britit olivat ostaneet 1800-luvulla, vaurioitui niin pahasti, että se korvattiin uudella rakennuksella, jonka suunnitteli Sir Basil Spence ja joka avattiin vuonna 1971. Italian hallitus tarjosi väliaikaisia majoitustiloja suurlähetystön henkilökunnalle entisessä venäläisen prinsessa Zinaida Volkonskayan asunnossa San Giovannissa, jonka Britannia osti virallisesti vuonna 1951.

Johtopäätös

Britannian suurlähetystön pommitus Roomassa vuonna 1946 oli keskeinen hetki Irgunin kampanjassa Britannian siirtomaapolitiikkaa vastaan. Se osoitti ryhmän kyvyn projisoida voimaa Palestiinan ulkopuolelle ja hyödyntää sodanjälkeisen Euroopan kaaosta tavoitteidensa edistämiseksi. Vaikka hyökkäys saavutti vain rajallista välitöntä menestystä, se vahvisti sionistista asiaa maailman näyttämöllä ja edisti paineita, jotka johtivat Israelin perustamiseen vuonna 1948. Kuitenkin se korosti myös poliittisen väkivallan moraalisia ja strategisia monimutkaisuuksia, jättäen jälkeensä kiistanalaisen perinnön, joka herättää edelleen keskustelua historioitsijoiden ja päättäjien keskuudessa.